

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/134/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3617200893
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3617200893.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobkyne P. Y., narodené dňa XX.XX.XXXX, bytom V., zastúpenej U. S. Q., B., S., W., so sídlom O., F. XX proti žalovaným 1/ Q. Q., narodenému dňa XX.XX.XXXX, bytom V., O. XX, 2/ I. Q., narodené dňa XX.XX.XXXX, bytom V., O. XX, o zaplatenie 30.000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 28. marca 2018, č. k. 6C/10/2017-228, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III. p o t v r d z u j e .

Žalobkyňa má proti žalovaným 1/, 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 30.000,- eur spolu s úrokom z meškania 5,05% ročne zo sumy 30.000,- eur od 02.04.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.), o trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňa má proti žalovaným 1/, 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok III.).

2. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že žalovaní ako budúci predávajúci a žalobkyňa ako budúca kupujúca uzavreli dňa 01.04.2013 Zmluvu o budúcej kúpnej zmluve podľa § 50a Občianskeho zákonníka, predmetom ktorej je budúci záväzok uzavrieť kúpnu zmluvu, predmetom ktorej budú nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. V. vedené na L V č. XXXX ako pozemok parc. č. XXXX/X o výmere 178 m2 zastavané plochy a nádvorcia, pozemok parc. č. XXXX/X o výmere 286 m2 zastavané plochy a nádvorcia, pozemok parc. č. XXXX/X o výmere 252 m2 záhrady, pozemok parc. č. XXXX/X o výmere 40 m2 zastavané plochy a nádvorcia, rodinný dom súp. č. XXX na parc. č. XXXX/X a bazén na parc. č. XXXX/X. Budúca kúpna cena bola dohodnutá na 150.000,- eur a v čl. V bode 1 zmluvy o budúcej zmluve sa jej účastníci zaviazali kúpnu zmluvu uzavrieť najneskôr do 01.04.2015 (vrátane). V deň podpisu zmluvy bola žalobkyňa povinná zaplatiť preddavok na kúpnu cenu v sume 30.000,- eur. Znenie kúpnej zmluvy tvorilo prílohu č. 1. V čl. V. bod 3 si zmluvné strany dohodli, že ak neuzatvoria kúpnu zmluvu skôr, ako uplynie deň 01.04.2015, práva a povinnosti budúceho predávajúceho a budúceho kupujúceho vyplývajúce z tohto článku tejto zmluvy zaniknú, pokiaľ sa písomne nedohodne inak. V čl. VII. sa nachádza dojednanie, podľa ktorého v prípade, ak budúci kupujúci poruší svoju zmluvnú povinnosť uzavrieť kúpnu zmluvu na budúci predmet kúpy do 31. marca 2015, je povinný zaplatiť budúcemu predávajúcemu zmluvnú pokutu vo výške 15.000,- eur z finančnej zábezpeky. Zmluvné strany sa zároveň dohodli na práve žalobkyne dočasne užívať nehnuteľnosti, najdlhšie do 01.04.2015. V čl. VIII bod 3 je dohodnuté právo

budúceho predávajúceho vstúpiť na nehnuteľnosti a vykonať kontrolu za účasti budúceho kupujúceho po ich predchádzajúcom dohovore alebo na základe písomného oznámenia. V čl. IX bod 7 zmluvy o budúcej zmluve si dohodli, že v prípade vzniku škody na budúcom predmete kúpy z dôvodu jeho užívania a nevykonávania bežnej údržby je budúci predávajúci oprávnený z finančnej čiastky zábezpeky, ktorú má vrátiť budúcemu kupujúcemu odpočítať takú sumu, ktorá predstavuje skutočnú výšku škody. V prílohe č. 1 Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve sa nachádza kúpna zmluva a v prílohe č. 2 sa nachádza preberací protokol. Žalobkyňa sumu 30.000,- eur žalovaným dňa 28.03.2013 zaplatila bankovým prevodom. Žalovaní v 1/ 2/ žalobkyni dňa 02.04.2015 zrušili trvalý pobyt v nehnuteľnosti a listom zo dňa 13.04.2015 jej túto skutočnosť oznámili a dožadovali sa prístupu do nehnuteľností.

3. Medzi stranami nebolo sporné, že uzavreli zmluvu o budúcej zmluve, pričom budúcou zmluvou mala byť kúpna zmluva o kúpe a predaji nehnuteľností v spoluvlastníctve žalovaných žalobkyni ako kupujúcej. Budúca kúpna cena bola dohodnutá na 150.000,- eur, z ktorej preddavok vo výške 30.000,- eur bol zaplatený žalobkyňou žalovaným 1/ a 2/. Medzi stranami nie je sporné ani to, že k uzavretiu kúpnej zmluvy nedošlo. V zmluve o budúcej kúpnej zmluve si účastníci dohodli, že v prípade, ak nedôjde k uzavretiu kúpnej zmluvy najneskôr dňa 01.04.2015, práva a povinnosti budúceho kupujúceho a budúceho predávajúceho zaniknú, ak sa písomne nedohodnú inak. To znamená, že z dôvodu neuzavretia zmluvy v dohodnutej lehote došlo k zániku práva žalobcu na preddavok na kúpnu cenu vo výške 30.000,- eur (a teda odpadol právny dôvod, pre ktorý mali žalovaní právo na zaplatenie sumy 30.000,- eur). V zmysle § 451 OZ teda došlo u žalovaných uplynutím 01.04.2015 k vzniku bezdôvodného obohatenia spočívajúcom v prijatí preddavku na kúpnu cenu, pričom ale kúpna zmluva uzavretá nebola. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní bezdôvodné obohatenie vydať tomu, na úkor koho ho získali. Keďže ho získali na úkor žalobkyne, sú povinní ho vydať žalobkyni. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie priznal žalobkyni sumu 30.000,- eur, ktorú uložil žalovaným zaplatiť spoločne a nerozdielne. Keďže sú žalovaní so zaplatením peňažného dlhu v omeškaní, patrí žalobkyni popri istine aj úrok z omeškania. K uzavretiu zmluvy malo dôjsť do 01.04.2015, žalovaní sú preto v omeškaní s vydaním bezdôvodného obohatenia od 02.04.2015. Z tohto dôvodu priznal žalobkyni úrok z omeškania od 02.04.2015. Výška úroku z omeškania je určená v súlade s § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z. z. na 5,05% ročne.

4. Súd prvej inštancie žalobu zamietol v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala priznania úroku z omeškania za obdobie dňa 01.04.2015. V uvedený deň totiž ešte bolo možné kúpnu zmluvu uzavrieť, a teda žalovaní v uvedený deň ešte v omeškaní neboli.

5. Súd prvej inštancie sa zaoberal procesnou obranou žalovaného 1/, ktorý sa domáhal započítania nároku na zmluvnú pokutu a nároku na náhradu škody oproti povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie a dospel k záveru, že na také započítanie dôvod nie je. Vo vzťahu k náhrade škody, ktorý nárok si žalovaný uplatnil v procesnom podaní doručenom súdu dňa 27.07.2017 (č. I. 65) vzniesla žalobkyňa námietku premlčania (č. I. 181), preto v prvom rade preskúmal, či je nárok žalovaného na náhradu škody premlčaný alebo nie. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobkyňa v sporných nehnuteľnostiach bývala do mája alebo júna 2015, pričom v júni 2015 už boli v dome vymenené zámky. Žalobkyňa uviedla, že sa odsťahovala už v máji 2015, pričom kľúče nepasovali už v júni 2015 (č. I. 192, ako aj spis 5C/211/2015). Z pripojeného spisu vyplýva (č. I. 136), že žalovaný 1/ bol osobne v nehnuteľnosti so synom žalobkyne, pričom žalobkyňa odišla v mesiaci máj alebo jún 2015. Z uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný v 1/ najneskôr v júni 2015 musel mať objektívne vedomosť o tom, že došlo ku škode na nehnuteľnostiach, ako aj o tom, kto za škodu zodpovedá. Tvrdenie žalovaného 1/, že žalobkyňa neoprávnene užívala nehnuteľnosti až do novembra 2015 (č. I. 224) nevyplýva z vykonaného dokazovania. Nárok na náhradu škody si uplatnil procesnou obranou v tomto spore pred súdom až dňa 27.07.2017. Premlčacia doba pri náhrade škody je objektívna 3-ročná (plynie od kedy ku škode došlo) a subjektívna 2-ročná (plynie od kedy sa poškodený o škodu a o tom, kto za ňu zodpovedá dozvedel). Subjektívna premlčacia doba teda začala žalovanému 1/ plynúť najneskôr v júni 2015 a uplynula najneskôr v júni 2017. Nárok na súde v rámci procesnej obrany uplatnil až 27.07.2017, v tom čase bol už jeho nárok na náhradu škody premlčaný. Premlčané právo žalovanému priznať z dôvodu vznesenej námietky súd nemôže, a to ani ako súčasť kompenzačného prejavu v procesnej obrane proti uplatnenému nároku žalobkyne. Okrem toho, aj ak by súd posúdil nárok žalovaného 1/ na náhradu škody ako včas uplatnený, dôkazy, ktoré predložil, nepreukazujú, že poškodenia nehnuteľností, ktoré žalovaný tvrdí, spôsobila žalobkyňa. Žalobkyňa spôsobenie škôd popiera a faktúry, ktoré žalovaný predložil, preukazujú iba, že si objednal (vo vlastnej spoločnosti)

stavebné a záhradnícke práce na nehnuteľnosti, za ktoré zaplatil. Časť prác bola objednaná v marci 2016 (žalobkyňa vtedy už takmer rok nehnuteľnosti neužívala) avšak podstatná časť až v októbri 2017 (vtedy už nehnuteľnosti boli prevedené na tretiu osobu).

6. Vo vzťahu k uplatnenému nároku žalovaného na zaplatenie zmluvnej pokuty bola takisto vznesená námietka premlčania, ktorú súd prvej inštancie, na rozdiel od námietky premlčania v prípade uplatneného nároku na náhradu škody, ako nedôvodnú. V prípade zmluvnej pokuty je premlčacia doba všeobecná - 3-ročná. Začala plynúť dňom, kedy žalovanému nárok na zmluvnú pokutu mal vzniknúť, teda 01.04.2015 (keďže zmluvná pokuta mala byť splatná v prípade, ak nedôjde k uzavretiu zmluvy do 31.03.2015). Uplynula by 01.04.2018, avšak žalovaný 1/ si nárok na zmluvnú pokutu riadne uplatnil v spore ešte pred uplynutím premlčacej doby, preto premlčacia doba spočíva. Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty teda premlčaný nie je. Súd prvej inštancie ďalej posudzoval, či žalovanému vôbec vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty a dospel k negatívnemu záveru (v tomto prípade po vykonanom dokazovaní prehodnotil svoj predbežný právny názor prezentovaný na predbežnom prejednaní sporu). Vychádzal z toho, že zmluvná pokuta mala byť splatná, ak by nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy do 31.03.2015 a zaťažovala budúceho kupujúceho. V zmluve o budúcej kúpnej zmluve je však dojednaná lehota na uzavretie zmluvy do 01.04.2015 vrátane. Podľa § 544 ods. 1 OZ si strany môžu dojednať zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Zmluvná pokuta teda môže zabezpečovať splnenie konkrétnej povinnosti zo zmluvy. Zmluva o budúcej zmluve, ktorú žalobkyňa predložila, však povinnosť uzavrieť zmluvu do 31.03.2015 neobsahuje. Takáto povinnosť teda zmluvnou pokutou zabezpečená byť nemohla. Okrem toho nebolo preukázané, že by neuzavretie zmluvy zavinila žalobkyňa. Hoci žalovaný 1/ tvrdí, že žalobkyňa nebola pripravená zmluvu uzavrieť, na jej uzavretie ju vyzval až listom, ktorý jej doručil 02.04.2015, teda v čase, kedy už povinnosti zo zmluvy o budúcej zmluve zanikli. Takisto v prospech žalobkyne svedčí aj tá skutočnosť, že na súde podala žalobu o nahradenie prejavu vôle uzavrieť kúpnu zmluvu (hoci ju neskôr vzala späť, je však zrejmé, že ani žalovaní nemali už vôľu kúpnu zmluvu so žalobkyňou uzavrieť, napokon ju uzavreli s inou osobou). Tvrdenie žalovaného 1/, že žalobkyňa nemala reálny záujem nehnuteľnosti odkúpiť a nedisponovala finančnou hotovosťou na zaplatenie kúpnej ceny (č. l. 224) nebolo v spore preukázané žiadnym dôkazom (ani taký dôkaz navrhnutý nebol). Skutočnosť, že žalobkyňa neplatila žiadne nájomné v čase, kedy nehnuteľnosti užívala, je úplne právne bez významu. Zmluvným stranám nič nebránilo dohodnúť si v nájomnej zmluve povinnosť platiť za čas užívania nehnuteľnosti nájomné. Ak tak neurobili a dohodli sa na práve žalobkyne nehnuteľnosti napriek tomu užívať, nemôže v súčasnosti žalovaný na bezplatnosť užívania účinne poukazovať. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 50a ods. 1, 2, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 106 ods. 1, 2, § 112, § 420 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 517 ods. 2, § 544 ods. 1, 2, § 545 ods. 3 Občianskeho zákonníka, o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie žalovaní 1/, 2/ a domáhali sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Žalovaný 1/ v podanom odvolaní vytýkal súdu prvej inštancie stanovisko uvedené v bode 44. jeho odôvodnenia a dôvodil, že zmluvná pokuta mohla zabezpečovať nielen povinnosť uzatvoriť tzv. vlastnú kúpnu zmluvu v konkrétnom termíne, ale i uzatvoriť vlastnú kúpnu zmluvu v termíne kratšom, v tomto prípade do 31.05.2015. Nie je v rozpore s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ak zmluvná pokuta kryje časť časového úseku, v ktorom má žalobkyňa povinnosť niečo vykonať. Podpisom zmluvy vznikla situácia, keď jeden deň z lehoty na plnenie nebol krytý zmluvnou pokutou. To ale neznamená, že nárok na uhradenie zmluvnej pokuty žalobkyňou žalovaným nevznikol. K otázke zavinenia neuzatvorenia vlastnej kúpnej zmluvy žalobkyňou (bod 41. a 45. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) uviedol, že súd nepochopil logickú konštrukciu zmluvy o budúcej kúpnej zmluve. Pokiaľ jednou zo zmluvných povinností účastníka vlastnej kúpnej zmluvy je uhradenie zmluvnej ceny, musí byť daná jeho platobná schopnosť a je iba v silách tohto účastníka, aby svoju platobnú schopnosť uhradiť kúpnu cenu oznámil druhej zmluvnej strane, v tomto prípade žalovaným. Vyžaduje sa aktívne konanie zo strany žalobkyne, ktorá jediná vie, či v konkrétnom momente má, alebo nemá platobnú schopnosť, čo nie je v zákonných možnostiach žalovaných. Nebolo možné od žalovaných požadovať, aby v čase od podpisu budúcej kúpnej zmluvy, teda od 01.04.2013 do 01.04.2015 vypisovali žalobkyňu a pýtali sa jej, či už má platobnú schopnosť na odkúpenie predmetu zmluvy a či má ešte o to záujem. Nemuseli v tomto prípade vykonávať žiadnu aktívnu činnosť a bolo len ich dobrou vôľou, že sa na žalobkyňu obrátili listom zo dňa 26.03.2015

i s otázkou ďalšieho postupu vo veci odkúpenia alebo neodkúpenia predmetu zmluvy. Právne kroky zo strany žalovanej (správne zrejme žalobkyne) o nahradenie prejavu vôle uzatvoriť kúpnu zmluvu, ktorú vzala späť, svedčia o jej vedomí, že nikdy nemala dostatok prostriedkov na uzatvorenie vlastnej kúpnej zmluvy. Absencia aktívneho konania na strane žalovanej (zrejme žalobkyne), teda oznámenie platobnej schopnosti a záujmu na uzatvorení vlastnej kúpnej zmluvy, je dôvodom pre záver, že takýmto nekonaním sa dostala do omeškania s plnením zmluvnej povinnosti, a teda aj do rizika uplatnenia zmluvnej pokuty, a teda zavinila neuzatvorenie vlastnej kúpnej zmluvy. Vyslovil domnienku, že žalobkyňa nemohla a nikdy ani reálne nechcela za kúpu predmetu vlastnej kúpnej zmluvy zaplatiť, ale ju snáď chcela nadobudnúť ako kompenzáciu za vzniknuté zranenie, prípadne započítaním za náhradu škody na zdraví. Ďalej uviedol, že mal byť v konaní vypočítaný v záujme zistenia skutkového stavu, z ktorého by súd zistil, že uplatnenie zmluvnej pokuty vo výške 15.000,- eur voči žalobkyňi z dôvodu neuzatvorenia vlastnej kúpnej zmluvy a kompenzácia tejto sumy na ich povinnosť vrátiť jej bezdôvodné obohatenie vo výške 30.000,- eur bola dôvodná a v tejto časti mala byť žaloba zamietnutá. Uplatnenie zmluvnej pokuty vo výške 15.000,- eur z dôvodu zavineneho poškodenia predmetu zmluvy počas jeho užívania žalobkyňou, a teda kompenzácia tejto sumy na ich povinnosť vrátiť jej bezdôvodné obohatenie vo výške 30.000,- eur bola dôvodná, preto bolo potrebné i v tejto časti žalobu zamietnuť s tým, že majú nárok na náhradu trov konania. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP a tvrdil, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, keďže ho ako žalovaného 1/ nevypočul, hoci bol na hlavnom pojednávaní prítomný. Uplatnil i odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, keď súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

9. Žalovaná 2/ v podanom odvolaní uviedla, že súd nedôvodne priznal žalobkyňi nárok na zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 30.000,- eur už od 02.04.2015, nakoľko takéto rozhodnutie nemá oporu v dôkazoch a v zákone. Zo zmluvy o budúcej zmluve ani zo zákona nevyplýva splatnosť pohľadávky vzniknutej z titulu bezdôvodného obohatenia, v súlade s ust. § 563 Občianskeho zákonníka sa za deň splatnosti takejto pohľadávky považuje deň po tom, čo bol dlžník veriteľom vyzvaný na plnenie. Zo spisu ani zo žalobkyňou predloženého podania z 24.08.2016 takéto výzva nevyplýva, a preto sa žalovaní 1/, 2/ mohli dostať so zaplatením uvedenej sumy do omeškania až dňom nasledujúcim po tom, ako im bola na vyjadrenie doručená žaloba, a to dňa 20.06.2017 žalovanému 1/ a dňa 16.06.2017 žalovanej 2/. Za nesprávny považovala i záver súdu, že nárok uplatnený žalovaným 1/ na náhradu škody je premlčaný, keď viazal plynutie dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty (správne doby) na mesiac jún 2015. Uviedla, že v mesiaci jún 2015 ani 27.07.2015 nedisponovali informáciami, ktoré by žalovanému 1/, 2/ umožňovali špecifikovať aspoň v nevyhnutnom rozsahu pre podanie žaloby výšku škody, a preto v rámci kompenzačnej námietky uplatnený nárok na náhradu škody nemôže byť premlčaný. Dôkazné bremeno ako prostriedok procesnej obrany žalobkyne o premlčaní ich nároku zaťažuje práve žalobkyňa, k čomu mohli prispieť výsluchy žalobkyne a žalovaného 1/. Preto je rozhodnutie súdu prvej inštancie nesprávne. Zdôraznila, že námietku premlčania vzniesla k nároku na náhradu škody prostredníctvom zástupcu dňa 27.02.2018 bez toho, aby v tomto skoršom alebo neskoršom prejave vôle spochybňovala dôvodnosť tohto nároku, nevzniesla ju teda iba ako eventuálnu námietku proti námietke dôvodnosti nároku a ako primárnou námietkou voči nároku žalovaných sa ňou zaoberal aj súd. Nárok žalovaných nespochybnila v lehote do 26.02.2018, do ktorej lehoty súd uložil stranám povinnosť uplatniť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany s poučením, že na neskôr uplatnené prostriedky nebude prihliadať. Poukázala na ust. § 151 ods. 1 CSP, podľa ktorého skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Preto sa domnieva, že úvaha súdu k alternatívnym dôvodom neuznania kompenzačnej námietky spočívajúcej v uplatnení nároku na náhradu škody, nemá žiadne opodstatnenie, keďže uplatnením námietky premlčania tohto nároku nie je iba „in eventum“, žalobkyňa jeho dôvodnosť fakticky uznala a skutkové tvrdenia žalovaného 1/ prednesené vo vzťahu k tomuto nároku treba považovať za nesporné. Podotkla, že nárok na náhradu škody vznikol žalovaným 1/, 2/ a to, že na základe dohody žalovaných s neskoršími vlastníkami nehnuteľnosti bola škoda odstraňovaná až po prevode vlastníctva na tretie osoby, nemá na ich nárok žiadny právny dopad. Pokiaľ ide o argumentáciu súdu súvisiacu s nárokom na zaplatenie zmluvnej pokuty, stotožnila sa s odvolaním žalovaného 1/. Zdôraznila, že súd vychádzal z nesprávneho názoru, ak vzhľadom na znenie čl. V bod 3 podľa neho povinnosti zmluvných strán zo zmluvy o budúcej zmluve ku dňu 02.04.2015 zanikli. Uvedené zmluvné dojednanie jednak hovorí iba o zániku práv a povinností budúcich predávajúcich a kupujúcej uvedených v čl. V zmluvy a nie v celej zmluve, jednak nemôže spôsobiť zánik práva zmluvnej strany domáhať sa nahradenia chýbajúceho prejavu vôle druhej strany súdnym rozhodnutím podľa ust. § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže zmluvné dojednanie, ktorým sa účastník zmluvy vzdáva svojho práva, ktoré mu má vzniknúť v budúcnosti, je neplatné. Záver súdu o neunesení dôkazného bremena

ohľadne tvrdenia, že žalobkyňa nemala reálny záujem nehnuteľnosti kúpiť a nedisponovala hotovosťou na zaplatenie kúpnej ceny, naráža na skutočnosť, že súd zamietol vykonanie aj takýchto dôkazov, ktorých výkonom by mohli byť tieto otázky objasnené, najmä výsluch žalobkyne a žalovaného 1/.

10. Po uplynutí lehoty na podanie odvolania žalovaný 1/ prostredníctvom svojho zástupcu doplnil svoje odvolanie tak, že subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody mala podľa súdu uplynúť v júni 2017, avšak jeho predchádzajúci právny zástupca, X.. X. O. vo vzťahu k žalobkyni ešte v roku 2016 uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 22.918,- eur listom zo dňa 04.01.2016. K svojmu podaniu priložil kópiu listu svojho predchádzajúceho zástupcu a podacieho hárku. Uviedol, že uvedené podanie nemal k dispozícii v rámci uplatnenia prostriedkov procesnej obrany a útoku, a preto ho nemohol navrhnuť. Žiadal, aby odvolací súd v zmysle § 366 písm. c), d) CSP ako novotu pripustil v rámci odôvodnenia procesnej obrany žalovaných a tento dôkaz vykonal. Tvrdenie žalobkyne, že voči nej nebola škoda riadne uplatnená, sa nezakladajú na pravde a k premlčaniu práva neprišlo.

11. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Citovala ustanovenie čl. V veta prvá a čl. VII bod 1 zmluvy o zmluve budúcej uzavretej medzi stranami sporu dňa 01.04.2013, § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedla, že predmetná zmluva neobsahuje žiadne ustanovenie, z ktorého by vyplývala jej povinnosť uzatvoriť zmluvu do 31.03.2015, a preto ani žalovaným žiaden nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty nevznikol. Veriteľovi vzniká nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty iba v prípadoch, keď dlžník zavinene nesplní dohodnutú povinnosť vôbec alebo pri plnení nedodrží povinnosť, pre prípad nedodržania ktorej bola zmluvná pokuta dojednaná. Nakoľko čl. VII bod 1 odkazuje na neexistujúcu povinnosť, súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že zmluvná pokuta nemohla zabezpečovať povinnosť uzatvoriť zmluvu o zmluve budúcej do 31.03.2015, nakoľko daná zmluva takúto povinnosť vôbec neobsahuje. Ďalej uviedla, že žalovaný 1/ účelovo a nepravdivo tvrdí, že žalobkyňa nepreukázala svoju platobnú schopnosť, ktoré tvrdenie však nepreukázal. Žiadne zákonné ustanovenie jej neukladá povinnosť predávajúcim preukazovať svoju platobnú schopnosť na uzatvorenie kúpnej zmluvy a takáto povinnosť jej nevyplyvala ani zo zmluvy. Záujem na uzatvorení kúpnej zmluvy preukazuje i tá skutočnosť, že sa podanou žalobou domáhala nahradenia prejavu vôle kúpnu zmluvu zo strany žalovaných 1/, 2/ uzavrieť. Žalobu vzala späť z dôvodu, že žalovaní predmetnú nehnuteľnosť predali tretej osobe. Nestotožnila sa s názorom žalovaného 1/, že sa na ňu obrátil listom zo dňa 26.03.2015 s otázkou odkúpenia nehnuteľnosti s tým, že časový okamih doručenia tohto listu nepovažoval za významný. Žalobkyňa bola s údajným záujmom žalovaných oboznámená dňa 02.04.2015, keď jej list bol doručený. Poukázala na znenie čl. V bod 3 zmluvy a uviedla, že keďže nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy do dňa 01.04.2015, práva a povinnosti zo zmluvy zanikli, a preto odpadol aj právny dôvod, pre ktorý mali žalovaní právo na zaplatenie kúpnej sumy v hodnote 30.000,- eur, ktoré im dňa 28.03.2013 zaplatila. Žalovaná 2/ existenciu bezdôvodného obohatenia na strane žalovaných 1/, 2/ nespochybnila, spochybnila len splatnosť pohľadávky vzniknutej titulom bezdôvodného obohatenia s tým, že poukazovala na ust. § 563 Občianskeho zákonníka. Poukázala na ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka a čl. V bod 3 zmluvy, z ktorých vyplýva, že lehota na plnenie zo zmluvy bola najneskôr do 01.04.2015, v dôsledku neuzavretia kúpnej zmluvy došlo k zániku všetkých práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy a uplynutím dňa 01.04.2015 tak došlo k zániku právneho titulu a plnenie, ktorý žalovaní 1/, 2/ obdržali, je bezdôvodným obohatením v prijatí preddavku na kúpnu cenu z dôvodu, ktorý odpadol, a preto nie je možné v danej veci aplikovať ust. § 563 Občianskeho zákonníka. K námietke žalovanej 2/, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej lehoty (správne doby) na uplatnenie nároku na náhradu škody, poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25Cdo/2573/2012, z ktorého citovala. Poukázala na skutočnosť, že nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom zmluvy o zmluve budúcej, neužívala od mája 2015, čo vyplýva z vykonaného dokazovania, nakoľko na nehnuteľnosti boli vymenené zámky. Najneskôr v júni 2015 tak žalovaní museli mať aspoň orientačnú vedomosť o výške škody, ako aj o škodcovi. Svoj nárok na náhradu škody uplatnili až v rámci svojej procesnej obrany dňa 27.07.2017, preto súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že uplatnený nárok na náhradu škody je premlčaný. Žalovaní skutočnosť, že nehnuteľnosť neužívala od mája 2015, nerozporovali a táto skutočnosť bola medzi stranami sporu nesporná. Žalovaní tiež žiadnym spôsobom nepreukázali, že poškodenia nehnuteľnosti spôsobila ona. K novotám v odvolacom konaní uviedla, že žalovaný 1/ musel mať počas konania pred súdom prvej inštancie vedomosť o zaslaní sporného oznámenia žalobkyni a ako dôkaz ho mohol predložiť skôr v rámci konania pred súdom prvej inštancie, čo však neurobil. Pokiaľ by žalovaný 1/ nemal vedomosť o uvedenom oznámení, je zrejmé, že jeho

právny zástupca konal vo vlastnom mene a bez splnomocnenia žalovaného 1/ na takýto úkon, preto by nemohlo dôjsť zo strany žalovaného 1/ k oznámeniu uplatneného nároku na náhradu škody. Uvedené oznámenie nepreukazuje, že poškodenia vyčíslené v oznámení skutočne spôsobili a zavinila svojim konaním. Výslovne poprela, že uvedené poškodenia boli spôsobené jej osobou. Z oznámenia vyplýva číselne usporiadaný zoznam jednotlivých poškodení a nie skutočnosť, že dané poškodenie skutočne spôsobili a zavinila. Vzhľadom ku skutočnosti, že nehnuteľnosti opustila najneskôr v júni 2015, nemožno vylúčiť, že poškodenia boli spôsobené nedbanlivostným konaním žalovaných.

12. Žalovaný 1/ k vyjadreniu žalobkyne uviedol, že nesúhlasí s jej tvrdením, že k omeškaniu s vrátením sumy 30.000,- eur poskytnutej na základe uzavretia zmluvy o zmluve budúcej ako zálohy na kúpnu cenu dochádza dňom nasledujúcim po dni, kedy mala byť uzavretá kúpna zmluva bez ohľadu na to, či oprávnený povinného na vrátenie tejto sumy vyzval, alebo nie. Za dohodnutý čas splnenia v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka nie je možno pokladať čas, kedy mala byť uzavretá kúpna zmluva, dohoda, ak by sa podľa nej mal stanoviť čas na vydanie bezdôvodného obohatenia, by musela obsahovať aj termín, dokedy je budúci predávajúci povinný budúcemu kupujúcemu vrátiť poskytnutú zálohu na kúpnu cenu, ak k uzavretiu zmluvy nedôjde. Výklad použitý žalobkyňou by negoval možnosť zmluvnej strany obrátiť sa so žalobou o nahradenie prejavu vôle toho z účastníkov, ktorý sa uzavretiu kúpnej zmluvy bráni, na súd, v ktorom prípade by sa poskytnutá záloha započítala do kúpnej ceny podľa takto aj za ingerencie súdu uzavretej kúpnej zmluvy. K plynutiu subjektívnej doby na uplatnenie nároku na náhradu škody uviedol, že v mesiaci jún 2015 nemal možnosť zistiť, čo všetko bolo poškodené a nieto ešte výšku škody, a to ani orientačne, rovnako tak to nemohol zistiť ani 27.07.2015, z ktorého dôvodu nárok na náhradu škody uplatnený v podaní doručenom súdu 27.07.2017 nemohol byť ani čiastočne premlčaný. Je pravdou, že za asistencie polície dňa 10.07.2015 vymenil na bráne rodinného domu a na vchodových dverách zámky, dňa 28.11.2015 so žalovanou 2/ zistil, že zámky opätovne žalobkyňa vymenila, z čoho je zrejmé, že nehnuteľnosti, na ktorých spôsobili škodu, užívala aj po termíne, od ktorého údajne začala plynúť premlčacia doba na náhradu škody. Dôkazné bremeno ohľadne námietky premlčania znáša pritom strana sporu, ktorá ju vzniesla, teda žalobkyňa a nepokladal za sporné, že dôkazné bremeno neuniesla. Nestačí tvrdiť, že žalovaní v júni 2015 museli mať orientačnú vedomosť o výške škody, ale treba preukázať, že aj skutočne túto možnosť mali.

13. Žalovaná 2/ vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne uviedla, že zmluvným dojednaním obsiahnutým v zmluve o zmluve budúcej nie je možné vylúčiť ust. § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého majú zmluvné strany možnosť domáhať sa do 1 roka od uplynutia lehoty, do ktorej mala byť budúca kúpna zmluva uzavretá, nahradenia prejavu vôle zmluvnej strany, ktorá sa uzavretiu kúpnej zmluvy bráni, cestou súdu. Pri vylúčení takejto možnosti by zmluva o zmluve budúcej stratila zmysel. Podľa čl. V ods. 3 zmluvy o zmluve budúcej uzavretej dňa 01.04.2013 majú márnym uplynutím lehoty určenej na uzavretie kúpnej zmluvy zaniknúť iba práva budúceho predávajúceho a budúceho kupujúceho, podľa čl. V zmluvy, nie však všetky práva a povinnosti podľa tejto zmluvy. Z tohto dôvodu nie je možné čas, dokedy mala byť kúpna zmluva uzavretá, pokladať za dohodnutý čas vo vzťahu k povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie, preto je argumentácia o vylúčení aplikácie ust. § 563 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k stanovenému času, kedy došlo k omeškaniu s vydaním bezdôvodného obohatenia, správna a odkazuje na ňu. K nároku na náhradu škody uviedla, že žalobkyňa v priebehu konania dôvodnosť ich nároku na náhradu škody procesne akceptovateľným spôsobom nenamietala. Ohľadne vznesenia námietky premlčania neuniesla žalobkyňa dôkazné bremeno, pretože nepreukázala, že premlčacia doba začala ohľadne tohto nároku plynúť v mesiaci jún 2015, resp. najneskôr 27.07.2015. V uvedených termínoch ani ona, ani žalovaný 1/ nemali ani orientačnú vedomosť o výške spôsobenej škody, pričom došlo k výmene zámkov na nehnuteľnosti dňa 28.11.2015, a preto je predpoklad počiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby určený súdom prvej inštancie nesprávny. Opätovne poukázala na čl. V ods. 3 zmluvy o zmluve budúcej a namietala, že nárok na zmluvnú pokutu nevznikol preto, že jeho vznik podľa čl. VII zmluvy o zmluve budúcej nie je časovo previazaný s dohodnutým termínom na uzavretie budúcej kúpnej zmluvy podľa čl. V ods. 1 zmluvy. Poukázala na § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka a tvrdila, že rozdielnosť v termínoch uvedených v čl. V ods. 1 a v čl. VII zmluvy o zmluve budúcej nespôsobuje neplatnosť dohody o zmluvnej pokute, pričom pripustila, že nárok na jej zaplatenie mohol vzniknúť pri splnení ďalších podmienok až márnym uplynutím lehoty, ktorej posledným dňom bol 01.04.2015 a nie 31.03.2015.

14. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 1/ uviedla, že pokiaľ ide o omeškание s vrátením sumy vo výške 30.000,- eur, z čl. V bod 3 zmluvy o zmluve budúcej vyplýva

nepochybne, že v zmluve mali sporové strany dohodnuté, že v prípade, ak nedôjde k uzavretiu kúpnej zmluvy najneskôr do 01.04.2015, práva a povinnosti budúceho kupujúceho a budúceho predávajúceho zaniknú, ak sa písomne nedohodnú inak. Ku dňu 01.04.2015 došlo k zániku práva žalobcu na preddavok na kúpnu cenu vo výške 30.000,- eur, pričom žalovaní disponovali vedomosťou o tom, že dôjde k zániku ich práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy, teda i k zániku práva žalovaných na preddavok vo výške 30.000,- eur a deň splatnosti záväzku žalovaných vrátiť preddavok na kúpnu cenu sa viaže na deň 01.04.2015. Nebola preto povinná vyzývať ich na vrátenie preddavku kúpnej ceny. V súvislosti s plynutím subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie nároku na náhradu škody opätovne poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25Cdo/721/2005, na zápisnicu o pojednávaní Okresného súdu Partizánske zo dňa 24.11.2015 z konania sp. zn. 5C/211/2015-136, z ktorého je zrejmé, že žalovaný 1/ na uvedenom pojednávaní v rámci jeho výsluchu jasne uviedol, že žalobkyňa v nehnuteľnosti nebýva, odišla v mesiacoch máj/jún 2015, pričom mal vedomosť, že nejaké veci zobral jej syn, s ktorým tam osobne bol a nejaké veci zostali v nehnuteľnosti. Z vyjadrenia žalovaného 1/ je zrejmé, že bol osobne v nehnuteľnosti s jej synom, pričom ona odišla v mesiaci máj/jún 2015, kedy už boli na nehnuteľnosti vymenené zámky. Žalovaný tak najneskôr v júni 2015 musel nadobudnúť objektívnu vedomosť o tom, že ku škode došlo a kto ju spôsobil s poukazom na to, že dokázal v rámci svojho výsluchu na uvedenom pojednávaní opísať a identifikovať jej predmety, ktoré v sporných nehnuteľnostiach po jej odchode zostali a nepredložil žiaden dôkaz, ktorým by preukázal, že škodu na nehnuteľnostiach spôsobila.

15. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP v rozsahu podaných odvolaní a ich dôvodov bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutých výrokoch I., III. ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

16. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol stranami sporu spochybnený vo výroku II., ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá. V tomto výroku rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho nedotýkal.

17. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce odvolacie námietky, ktoré boli v odvolaniach žalovanými 1/, 2/ vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil pre svoje rozhodnutie významné dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov, a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané, a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP. Námietky žalovaných uvedené v podaných odvolaniach sú totožné s námietkami uplatnenými pred súdom prvej inštancie, súd prvej inštancie sa s nimi dostatočne vysporiadal, preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli žalovanými tvrdené, ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dodáva nasledovné:

18. Žalovaní 1/, 2/ v podaných odvolaniach namietali predovšetkým záver súdu prvej inštancie, že im nevznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty (bod 44. odôvodnenia súdu prvej inštancie), počiatok omeškania vydania bezdôvodného obohatenia (odvolanie žalovanej 2/), počiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby v súvislosti s kompenzačnou námietkou týkajúcou sa náhradou škody (odvolanie žalovaného 1), .

19. Z ust. § 50a Občianskeho zákonníka vyplýva, že zmluva o zmluve budúcej je typickou pomenovanou zmluvou, ktorá musí obsahovať podstatné náležitosti zmluvy, ktoré sú stanovené v kogentných ustanoveniach zákona alebo vyplývajú z dohody účastníkov. Forma zmluvy je obligatórne písomná, čo súvisí s účelom tejto zmluvy. Určenie doby, do ktorej sa má konečná zmluva uzavrieť, je obligatórnou súčasťou zmluvy o budúcej zmluve a tiež predpokladom jej platnosti. K určeniu doby musí dôjsť nepochybným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý sa však nemusí viazať na konkrétny dátum.

20. V danej veci bez akýchkoľvek pochybností strany sporu uzavreli dňa 01.04.2013 Zmluvu o budúcej kúpnej zmluve, v ktorej v Čl. V . bod 1 uviedli svoj záväzok v lehote najneskôr do 01.04.2015 vrátane uzavrieť kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bude prevod nehnuteľností uvedených v Čl. III. tejto zmluvy. Uvedený dátum, do ktorého sa dohodli kúpnu zmluvu uzavrieť, sa opakuje i v Čl. V. bod 2 tejto zmluvy, kde je vyjadrený záväzok budúcich predávajúcich nescudziť budúci predmet kúpy a nezaťažiť tento predmet kúpy a rovnako v Čl. V. bod 3, v ktorom sa uvádza, že v prípade, že kupujúci neuzavrú kúpnu zmluvu skôr, ako uplynie deň 01.04.2015, zaniknú práva a povinnosti budúceho predávajúceho a budúceho kupujúceho vyplývajúce z tohto článku. Je potom nesporné, že strany sporu jednoznačne nepochybným, určitým a zrozumiteľným spôsobom určili dobu, do ktorej sa má konečná zmluva uzavrieť.

21. V Čl. VII Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve sa strany sporu dohodli, že ak budúci kupujúci poruší svoju zmluvnú povinnosť uzavrieť kúpnu zmluvu na budúci predmet kúpy do 31.03.2015, podľa tejto zmluvy je povinný zaplatiť budúcemu predávajúceму zmluvnú pokutu vo výške 15.000,- eur z finančnej zábezpeky.

22. Zmluvná pokuta je jedným z právnych prostriedkov slúžiacich na zabezpečenie zmluvnej povinnosti, ktorej právna úprava je obsiahnutá v ust. § 544 a § 545 Občianskeho zákonníka. Pre platné dojednanie zmluvnej pokuty okrem písomnej formy, je vymedzenie zmluvnej povinnosti, ktorá má byť takto zabezpečená a jednoznačná dohoda o výške zmluvnej pokuty, resp. spôsobu jej určenia.

23. Zmluvná pokuta je zmluvou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali, a to aj vtedy, keď porušením povinností veriteľovi alebo dlžníkovi nevznikla škoda. Záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, a preto sa jeho existencia a dôsledky viažu na hlavný záväzok. Ak k vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky akcesorického záväzku, ktorý má zabezpečiť plnenie zmluvnej povinnosti.

24. Dohodou o zmluvnej pokute možno zaistiť splnenie určitej zmluvnej povinnosti, vyplývajúce z akejkoľvek zmluvy, dokonca aj zo zmluvy inomínátnej, pokiaľ to jej charakter pripúšťa. Dohoda o zmluvnej pokute ako zaisťovací prostriedok, je závislá na existencii hlavného záväzku, ktorý je zmluvnou pokutou zabezpečený (uznesenie NS SR sp. zn. 2MOBdo/3/2009).

25. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd zastáva zhodný názor so súdom prvej inštancie, že pokiaľ zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve zo dňa 01.04.2013 uzavretej medzi stranami sporu nevyplýva záväzok strán sporu (hlavný záväzok) uzavrieť do 31.03.2015 kúpnu zmluvu, nemôžu nastať ani účinky akcesorického záväzku, ktorý mal zabezpečovať plnenie zmluvnej povinnosti, čiže nemôžu nastať ani účinky dohody o zmluvnej pokute ako akcesorického záväzku voči hlavnému záväzku, ktorý neexistoval. Záver súdu prvej inštancie vyjadrený v bode 44. odôvodnenia jeho rozhodnutia odvolací súd považuje za správny.

26. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že do dňa 01.04.2015 (vrátane) nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy budúceho predmetu kúpy, preto zanikli práva a povinnosti budúceho predávajúceho a budúceho kupujúceho. Preddavok na kúpnu cenu vo výške 30.000,- eur (Čl. V. bod 1), resp. finančná čiastka na budúcu kúpnu cenu - finančná zábezpeka vo výške 30.000,- eur (Čl. VI.), ktorý mal byť započítaný na budúcu kúpnu cenu, tak stratil svoje opodstatnenie a z dôvodu neuzavretia riadnej kúpnej zmluvy do 01.04.2015 medzi stranami sporu sa stal bezdôvodným obohatením vzniknutým plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol a to na strane žalovaných 1/, 2/. Túto skutočnosť strany sporu nespochybnili.

27. Pokiaľ žalovaná 2/ tvrdila, že k omeškaniu s vydaním bezdôvodného obohatenia nedošlo odo dňa 02.04.2015, ako stanovil súd prvej inštancie, nakoľko žalobkyňou neboli k vydaniu bezdôvodného obohatenia vyzvaní, odvolací súd zdôrazňuje, že citované ust. § 563 Občianskeho zákonníka sa týka situácie, pokiaľ nebol dátum plnenia dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí (napr. náhrada škody). V danej veci však bez akýchkoľvek pochybností zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve zo dňa 01.04.2013 uzavretej medzi stranami sporu vyplýva, že deň 01.04.2015 bol posledným dňom, kedy mal preddavok na budúcu kúpnu cenu zaplatený žalobkyňou žalovaným 1/, 2/ vo výške 30.000,- eur svoje opodstatnenie a mohol byť započítaný na kúpnu cenu predmetných nehnuteľností. Nie je preto možné uzavrieť, že doba vydania bezdôvodného obohatenia (splnenia)

dohodnutá medzi stranami sporu nebola. Z uvedeného zmluvného vzťahu strán sporu nepochybne vyplýva, že dňom 02.04.2015 na strane žalovaných 1/, 2/ existovalo bezdôvodné obohatenie vzniknuté plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol (preddavok na kúpnu cenu nemohol byť započítaný na kúpnu cenu), nepochybne tak bolo, kto sa bezdôvodne obohatil (žalovaní 1/, 2/), o akú sumu sa obohatil (30.000,- eur), kedy bezdôvodné obohatenie vzniklo (02.04.2015) i komu svedčí povinnosť bezdôvodné obohatenie vydať (žalovaní 1/, 2/) a komu sa má vydať (žalobkyňa). Na tomto závere nič nemôže ani zmeniť právna možnosť zmluvných strán podať žalobu o nahradenie prejavu vôle uzavrieť kúpnu zmluvu. Tvrdenie žalovanej 2/, že termín vydania bezdôvodného obohatenia dohodnutý nebol, nezodpovedá obsahu zmluvy o budúcej kúpnej zmluve zo dňa 01.04.2013, preto jej tvrdenie v danej veci obstať nemohlo.

28. Pokiaľ ide o nárok na náhradu škody, ktorý žalovaní 1/, 2/ voči žalobkyni uplatnili a táto vzniesla námietku premlčania, odvolací súd konštatuje, že z ustálenej rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít vyplýva, že k premlčaniu nároku na náhradu škody (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka) pojem „dozvie sa o škode“ vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo o udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno natoľko objektívne vyjadriť (vyčíslieť v peniazoch), aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde. Začiatok plynutia subjektívnej doby môže byť rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým i právnym záverom súdu prvej inštancie, ktorý zodpovedá obsahu spisu, že nárok žalovaných 1/, 2/ na náhradu škody je premlčaný z dôvodov uvedených v bode 42. rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré dôvody týmto poukazuje.

29. Pokiaľ žalovaný 1/ vo svojom podaní doručenom súdu prvej inštancie dňa 28.06.2018 (po uplynutí lehoty na podanie odvolania) predkladal nové dôkazy o uplatnení jeho nároku na náhradu škody (podanie jeho predchádzajúceho zástupcu zo dňa 04.01.2016) odvolací súd poukazuje na ust. § 383 CSP, v ktorom je vyjadrená zásada, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednáwanej veci. Táto zásada vyplýva z princípu neúplnej apelácie. Výnimkou sú prípady, v ktorých odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní. Ak je odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám. Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonal súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla, ako aj doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP, pokiaľ pôjde o tzv. novoty v odvolacom konaní. Odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade sa o tzv. novoty v odvolacom konaní v zmysle predpokladanom Civilným sporovým poriadkom nejednalo.

30. Žalovaní uplatnili i odvolací dôvod podľa § 365 ods. e) CSP, ktorého podstata spočíva v takej skutočnosti, že ak strana sporu alebo jej zástupca navrhol vykonanie dôkazov, ktoré boli spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej a súd ich nevykonal, vzniká nedostatok v skutkových zisteniach, ktoré treba odstrániť. Žalovaní vytýkali súdu prvej inštancie, že nevykonal výsluch žalobkyne a žalovaného 1/ na pojednávaní dňa 28.03.2018.

31. Z ust. § 195 ods. 1 CSP vyplýva, že výsluch strany sporu je len podporným dôkazom, ktorý súd nariadi ako procesný prostriedok iba vtedy, ak to navrhne strana sporu (čo je prípad tejto veci) na preukázanie tvrdených skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo a nie je ich možné preukázať iným spôsobom. Výpoveď strany sporu však nemôže byť považovaná za tvrdenie rozhodných skutočností a zároveň za dôkazný prostriedok na preukázanie tohto tvrdenia, pričom ju treba odlišovať od vyjadrenia sa strany sporu.

32. Odvolací súd zdôrazňuje, že zo znenia ust. § 365 ods. 1 písm e) CSP (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností) vyplýva, že citovaný dôvod na odvolanie nie je daný v prípade každého opomenutia vykonania navrhnutých dôkazov, ale len v prípade, pokiaľ súd prvej inštancie nevykonal dôkazy navrhované stranou sporu s uvedením konkrétnych skutočností, ktoré majú byť preukázané a sú potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, teda dôkazy, ktoré by boli spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej.

33. Odvolací súd preskúmaním odvolacej námietky žalovaných dospel k záveru, že výsluch žalobkyne a žalovaného 1/ nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť zistený skutkový stav vyplývajúci z dovtedy vykonaných dôkazov, nebol spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej, a preto vykonanie tohto dôkazu považoval za nadbytočné. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, uplatnený žalovanými daný nebol.

34. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a súvisiacom výroku III. o trovách konania, ktorý nebol odvolateľmi vecne spochybnený, potvrdil ako vecne správny.

35. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 tak, že žalobkyňa, ktorá bola v odvolacom konaní plne úspešná, má proti neúspešným žalovaným 1/, 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

36. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).